

Босна и Херцеговина
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
Број: 15 0 У 001813 14 Увп
Бања Лука, 08.12.2016. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу судија Смиљане Мрше председника вијећа, Страхиње Ђурковића и Едине Чупељић чланова вијећа, уз учешће Мире Мачкић као записничара, у управном спору по тужби Р.Б. из Т. ..., заступан по пуномоћнику П.И., адвокату из Т., ... (у даљем тексту: тужилац), против рјешења туженог Министарства за ... број 18.05/2-382/13 од 27.5.2013. године, у предмету поврата стана, одлучујући о захтјеву тужиоца за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Требињу број 15 0 У 001813 13 У од 15.11.2013. године, на нејавној сједници вијећа одржаној 08.12.2016. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се уважава, пресуда Окружног суда у Требињу број 15 0 У 001813 13 У од 15.11.2013. године, се преиначава тако што се тужба уважава и оспорени акт поништава.

Образложење

Побијаном пресудом одбијена је тужба против оспореног акта, ближе означеног у уводу ове пресуде, којим је уважена жалба Т.К.-К. против рјешења Министарства за ..., Одсјек Т. број 05-050-48-1159-5/99 од 14.12.2012. године, наведено рјешење поништено и предметна ствар ријешена тако да се тачком 1. диспозитива потврђује да је Т.К.-К., на дан 30.4.1991. године била члан породичног домаћинства своје баке К.К., носиоца станарског права и корисника стана у Т., у ..., спрат II, стан број 11, по структури двособан, површине 54 м², раније власништво Фонда ПИО Т.; тачком 2. диспозитива кориснику стана из тачке 1. диспозитива рјешења враћа се у посјед предметни стан у року од 15 дана, рачунајући од дана пријема рјешења; тачком 3. диспозитива садашњем кориснику стана Р.Б. из Т. престаје право привременог коришћења стана из тачке 1. диспозитива рјешења у року од 15 дана, рачунајући од пријема рјешења у ком року је дужан стан испразнити и ослободити га од лица и ствари под пријетњом принудног извршења и тачком 4. диспозитива је одређено да садашњи корисник стана нема право на алтернативни смјештај.

Одбијање тужбе је образложено прихватањем разлога из оспореног акта да је Т.К.-К. била члан породичног домаћинства носиоца станарског права њене баке К.К. и корисника предметног стана на дан 30.4.1991. године, а што произлази из потврде Федералног завода за статистику Сарајево из које је видљиво да је пописана 1991. године на адреси предметног стана; да је имала пријављено пребивалиште на тој адреси у периоду од 30.4.1991. до 19.12.1998. године; из контролног листа из којег је видљиво да

се јављала Заводу за запошљавање од 17.5.1993. године са те адресе; да је носилац станарског права К.К. 27.12.1992. године са унуком Т. закључила уговор о уступању имовине за живота на предметном стану; да је именована затечена у стану 1996. године од стране радника Министарства приликом прегледа стана; да су свједоци Љ.Ш., Б.Б., А.М. и М.Д. потврдили да је Т.К.-К. живјела у заједничком домаћинству са својом баком К. све до 1997. године када је исељена по налогу М.К., па да је тужени орган правилно утврдио да именована има право на поврат стана у смислу члана 17. Закона о престанку примјене Закона о коришћењу напуштене имовине – пречишћени текст („Сл. гласник РС“ број 16/10, у даљем тексту: ЗППЗКНИ) у вези са чланом 6. Закона о стамбеним односима („Сл. лист СР БиХ“ број 14/84 и 36/89, те „Сл. гласник РС“ број 19/93, 22/93, 12/99 и 31/99, у даљем тексту: ЗСО) без обзира што је тужилац 2002. године откупио предметни стан и уписао се у књигу уложених уговора и на тај начин постао власником предметног стана.

Благовремено поднесеним захтјевом за ванредно преиспитивање побијане пресуде (у даљем тексту: захтјев), тужилац оспорава законитост наведене пресуде због повреде одредаба ЗППЗКНИ, ЗСО и Закона о приватизацији државних станова РС, те због повреде правила управног поступка, као и права на дом из члана 8. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (Конвенција), права на имовину из члана 1. Протокола 1. уз Конвенцију, члана 2/3 тачка е) ф) и к) Устава БиХ, права на правично суђење из члана 6. и права на забрану дискриминације из члана 14. Конвенције. Истиче да тужилац није „суштински“ учествовао у управном поступку па му је повријеђено право на дом и на мирно уживање имовине; да је чудна констатација из побијане пресуде да је тужилац домицилно лице, када је то исто и заинтересовано лице; да је тужилац закључио уговор са СИЗ становањем о коришћењу стана 17.2.1997. године након што му је додијелен предметни стан од стране СО Т. 1996. године, након чега је извршио и откуп стана 2002. године и уписао се у књигу уложених уговора као власник предметног стана, па без поништавања тих аката не може се наложити тужиоцу исељење из предметног стана; да је нелогично да се дијете, које је рођено „1981“ године, одвоји од родитеља и од 1984. године живи код баке и пружа адекватну помоћ баки; да заинтересовано лице, након смрти баке 1993. године, није ни покренула поступак у вези преноса станарског права на њу као члана домаћинства на основу члана 22. ЗСО; да није јасно због чега тужени даје већи значај доказима који упућују на то да је Т.К.-К. на дан 30.4.1991. године била члан породичног домаћинства носиоца станарског прва, него оним материјалним доказима с којима се недвосмислено може извести закључак да није била члан домаћинства своје баке, већ је била члан своје породице на адреси ...; да је Окружни суд у Требињу већ два пута одбијао тужбу именоване, а да је Уставни суд БиХ одбацио апелацију Т.К.-К. против одлуке Врховног суда РС број 118-0-Упв-08-000 050 од 27.11.2009. године. Предлаже да се захтјев уважи, побијана пресуда преиначи на начин да се тужба уважи и оспорени акт поништи.

Тужени у одговору на захтјев истиче да остаје код свих разлога датих у образложењу оспореног акта и предлаже да се захтјев одбије као неоснован, с тим што је дописом број 18.03/1-050-1351/09 од 20.10.2016. године, упутио суд на одлуку Уставног суда БиХ број АП-1210/10 у којој је изнесен правни став да се поступак поврата стана мора прекинути до рјешења претходног питања ваљаности уговора о откупу стана ако је, на основу уговора о откупу стана, то лице постало власник предметног стана.

Т.К.-К., заинтересованог лица у овом управном спору, није доставила одговор на захтјев.

Размотривши захтјев, одговор туженог на захтјев и побијану пресуду по одредбама члана 39. Закона о управним споровима („Сл. гласник РС“, број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС), као и цјелокупне списе овог управног спора и предметне управне ствари, овај суд је одлучио као у изреци пресуде из сљедећих разлога:

Из података у спису произлази да је предметни управни поступак покренут поводом захтјева Т.К.-К. од 06.12.1999. године којим тражи враћање у посјед предметног стана као члану породичног домаћинства њене баке К.К., носиоца станарског права на том стану.

Одредбом члана 17. ЗППЗКНИ прописано да је носилац станарског права или члан његовог породичног домаћинства дефинисан у члану 6. ЗСО, има право да се врати у стан који је напустио у периоду између 30. априла 1991. године и 19. децембра 1998. године, без обзира на околности под којима је стан напуштен, а све то у складу са Анексом 7. Општег оквирног споразума за мир у БиХ.

Међу странкама није спорно да је бака заинтересованог лица била носилац станарског права и корисник предметног стана и да је у предметном стану умрла 11.01.1993. године, као и да је из предметног стана Т.К.-К. исељена 1997. године.

Међутим, спорним се указује чињеница да ли је Т.К.-К. била члан породичног домаћинства своје баке на дан 30.04.1991. године. Ради утврђења те чињенице у управном поступку изведени су многобројни материјални докази, саслушани предложени свјedoци, а и заинтересовано лице.

Првостепени орган је разматрајући изведене доказе закључио да се искази саслушаних свјedoка не могу прихватити, јер се из истих са сигурношћу не може утврдити да ли је именована била у посједу предметног стана на дан 30.04.1991. године и да јој то био једини дом, јер да је у периоду боравка код баке од 1984. до 1993. године имала живе родитеље и њихов дом у Т. на адреси ..., што да уз чињеницу да се њено боравиште односно пребивалиште мијењало са адресе родитељског стана на адресу предметног стана, по оцјени органа упућује на закључак да се Т.К.-К. не може сматрати чланом породичног домаћинства своје баке у смислу да јој је тај стан представљао „основни“ дом, који дом је у ствари имала код својих родитеља. При том, орган не оспорава да је именована због потребе помоћи болесној баки више времена провела код баке, него у родитељском дому, али сматра да јој та чињеница не даје основ за остваривање права на поврат стана, па је првостепеним рјешењем одбијен захтјев Т.К.-К. за поврат предметног стана.

Оспореним актом је уважена жалба именоване, првостепено рјешење поништено и, на основу истих чињеница и доказа, утврђено да је Т.К.-К. била члан породичног домаћинства своје баке К.К., носиоца станарског права на дан 30.4.1991. године, па да има право да јој се предметни стан, на основу члана 17. ЗППЗКНИ, врати у посјед и слободно располагање. Тужени је извео овакав закључак увидом у потврду Федералног завода за ... С. из које је видљиво да је именована приликом пописа становништва 1991. године била пријављена на адреси предметног стана; да је имала пријављено пребивалиште на тој адреси у периоду од 30.4.1991. до 19.12.1998. године; да је из контролног листа видљиво да се јављала Заводу за запошљавање од 17.5.1993. године са те адресе; да је са носиоцем станарског права 27.12.1992. године закључила уговор о

уступању имовине за живота на предметном стану; да су саслушани свјedoци Љ.Ш. и Б.Б., изјавили да су заједно са именованом ишле у средњу школу, дружиле се са њом и често свраћале код њене баке одакле је именована одлазила у школу, а то им је познато јер су оне често посјећивале именовану у стану код њене баке, како до смрти баке, тако и после њене смрти, те да је именована исељена из тог стана по налогу М.К. у гарсоњеру из које је касније избачена, те свјedoци А.М., који је био председник кућног савјета зграде у којој се налазио предметни стан и М.Д., који је био благајник у предметној згради, а који су изјавили да је вода наплаћивана за два члана и да су именовану затицали у том стану приликом пописивања штете настале у ратним дејствима, па је тужени оцјеном свих изведених доказа како појединачно тако и у међусобној вези на основу одредбе члана 10. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС“ број 13/02, 87/07 и 50/10 у даљем тексту ЗОУП), закључио да је иста била члан породичног домаћинства њене баке на дан 30.4.1991. године, те да су испуњени услови из члана 17. ЗППЗКНИ да јој се изврши поврат предметног стана.

У току поступка је такође утврђено да је предметни стан додијељен тужиоцу 1996. године од стране СО Т. након чега је именовани 1997. године закључио уговор о коришћењу стана са СИЗ становања Т. и после тога 2002. године извршио откуп предметног стана чиме је полагањем уговора у књигу уложених уговора на основу члана 19. Закона о приватизацији државних станова („Сл. гласник РС“, бр. 11/00, 18/01, 35/01, 47/02, 65/03, 17/04, 70/04, 2/05, 67/05, 118/05, 70/07, 38/07, 60/07), постао сувласником предметног стана заједно са својом супругом са ½ дијела.

Међутим, супротно мишљењу тужених органа и нижестепеног суда, полазећи од чињенице да је тужилац предметни стан откупио 2002. године и да је по основу уговора о откупу, уписан у књигу уложених уговора као сувласник откупљеног стана, то се, по оцјени овог суда, у поступку поврата стана само по себи, као претходно питање, наметнуло питање правне ваљаности уговора о откупу стана на основу којег је тужилац стекао право сусвојине на предметном стану, због чега се органи управе нису могли упустити у расправљање захтјева за поврат стана све док је на снази уговор чија се ваљаност испитује у парничном поступку.

Због наведеног су, како овај (Врховни) суд налази, управни органи и нижестепени суд занемарили одредбе члана 132. ЗОУП, које јасно прописују да се управни поступак прекида, кад се, као у конкретном случају, намеће питање правне ваљаности купопродајног, односно уговора о откупу стана. Због тога, по оцјени овог суда, не улазећи у питање коначног исхода поступка у вези са повратом спорног стана, због процесног пропуста органа управе да прекине поступак до рјешавања претходног питања, правне ваљаности уговора о откупу, је дошло до арбитрарне примјене закона и изостанка одговарајућег образложења у одлуци нижестепеног суда, што представља повреду правила поступка која је била од утицаја на рјешење ове управне ствари.

Стога је, како је то истакао Уставни суд БиХ у одлуци број АП-1210/11 од 27.02.2014. године, било потребно, примјеном члана 132. ЗОУП, предметни управни поступак прекинути док се не ријеша претходно питање правне ваљаности наведеног уговора.

Из изнијетих разлога, по оцјени овог суда, у побијаној пресуди су остварени разлози предвиђени одредбама члана 35. став. 2. ЗУС, па се захтјев тужиоца за њено ванредно преиспитивање на основу одредаба члана 40. став 1. и 2. истог закона уважава, побијана пресуда преиначава на начин да се тужба уважава и оспорени акт поништава, јер су остварени разлози из одредаба члана 10. став 2. и 4. ЗУС за поништење оспореног акта.

Записничар
Мира Мачкић

Предсједник вијећа
Смиљана Мрша

За тачност отправака овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић